

3.1.3 Aktivity školy v podpoře ohrožených žáků

V převážné většině škol (90,4 %) je osvěta v oblasti prevence týrání, zanedbávání a zneužívání dětí začleněna do výuky a třetina škol pořádá besedy a osvětové aktivity pro žáky zaměřené na prevenci zanedbávání, zneužívání dětí s účastí externích odborníků. Přesto v 8,3 % škol nejsou žáci v této oblasti informováni ani jedním z těchto způsobů.

Negativním zjištěním je skutečnost, že v téměř 12 % škol žáci nemají přístup k informaci o možnostech využití krizové pomoci (tato informace má být uvedena na viditelném místě ve škole) a že pouze necelá polovina škol má problematiku CAN (syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte) zpracovanou ve svém minimálním preventivním programu.

Z mimonormativních prostředků získává 28,7 % škol finanční podporu pro potřebné žáky (např. pro děti, kterým rodiče nehradí školní obědy z finančních důvodů, nebo děti, které nemají školní pomůcky) a 9,3 % škol poskytuje těmto žákům zdarma svačiny, školní obědy či školní pomůcky (aniž by na toto školy čerpaly dodatečné prostředky od zřizovatele). Prostředky na tuto formu podpory školy alokují v rámci svého rozpočtu, případně ji financují z projektů či z příspěvků SRPŠ, školního nadačního fondu nebo obdobného spolku. Necelá čtvrtina škol zajišťuje podporu při vzdělávání žáků, kterým tato podpora chybí ze strany rodiny, ve spolupráci s dobrovolníky, využívá služeb neziskových organizací (zejména různých lokálně působících) nebo podpory starších žáků (např. doučování, doprovod do školy a ze školy). Ve více než čtyřech pětinach škol je podpora potřebným žákům poskytována formou pravidelného doučování (zejména v základních předmětech typu českého jazyka nebo matematiky).

Podpora žáků hlášených nebo evidovaných OSPOD byla zjišťována také při prezenční inspekční činnosti ve vybraných 49 základních školách². Přístup školy k žákovi závisí na konkrétním případě (tj. důvodech, proč je žák OSPOD evidován či hlášen). Pokud je to možné (tj. v případech, kdy příčinou intervence OSPOD není problematická spolupráce zákonných zástupců se školou), škola nejčastěji intenzivně spolupracuje se zákonnými zástupci žáka (přibližně polovina navštívených škol). Třetina škol poskytuje žákům individuální podporu (liší se případ od případu) a přístup ve výuce. V těchto školách patří mezi častější formy podpory také rozhovory s žáky, nabídka doučování, zájmové činnosti, pomoc specialistů (výchovného poradce, školního psychologa) a práce s třídním kolektivem zaměřená zejména na tvorbu pozitivního klimatu. Dále školy nabízejí konzultace a poradenství a poskytují zdarma či finančně podporují obědy, pomůcky a možnost zapojení do různých aktivit školy (lyžařský výcvik, školní výlet apod.).

3.1.4 Podmínky pro fungování sociálně-právní ochrany dětí

Inspekční činnost se dále zaměřovala na personální zajištění sociálně-právní ochrany dětí ve školách.

² Pro prezenční inspekční činnost byly vybrány zejména školy, které v inspekčním elektronickém zjišťování uvedly nějaké žáky evidované nebo hlášené OSPOD.